

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در مکتب حافظ

جلد اول

www.ketab.ir

مؤلف

محمدحسین علیزاده برزی

پارسا
نشر پارسا

سرشناسه	: علیزاده برزی، محمدحسین، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: در مکتب حافظ/مؤلف محمدحسین علیزاده برای: نمونه خوان فاطمه علیزاده، زهرا نورالهی، سیده هلالاتیان.
مشخصات نشر	: تهران: پارسیا، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۴۶۶ص.
شابک	: ج. ۱: ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۵۷-۵۹-۴
شابک دوره	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۱۰-۶۸-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: حافظ، شمس الدین محمد، - ۷۹۲ق -- نقد و تفسیر
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۸ق. -- تاریخ و نقد
شناسه افزوده	: علیزاده برزی، فاطمه، نمونه خوان
شناسه افزوده	: نورالهی، زهرا، نمونه خوان
شناسه افزوده	: هلالاتیان، سیده، ۱۳۷۵ -، نمونه خوان
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱/۵۸۵۴/۵۴۲۵ PIR
رده بندی دیویی	: ۸۱۱/۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۹۰۰۹۴۶

در مکتب حافظ - جلد اول

مؤلف:	محمدحسین علیزاده برزی
نمونه خوان:	فاطمه علیزاده، سیده هلالاتیان، زهرا نورالهی
ناشر:	پارسیا
شمارگان:	۱۰۰ نسخه
مدیر تولید:	محمدرضا نصیرنیا
نوبت چاپ:	اول - ۱۳۹۳
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۶۲۵۷-۵۹-۴
شابک دوره:	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۱۰-۶۸-۶

پارسیا
نشر پارسیا

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

نمایشگاه دائمی و مرکز فروش:

تهران - خ انقلاب، خ فخرآزی، خ شهیدای ژاندارمری نرسیده به خ دانشگاه ساختمان ایرانیان، پلاک ۵۸،

طبقه دوم، واحد ۶

تلفن: ۶۶۴۸۴۱۸۹

حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

جلد اول

هدف از تدوین کتاب در مکتب حافظ	۵۱
پیشگفتار اول: حافظ کیست؟	۶۱
بخش اول: مختصری در مورد زندگی، اندیشه و شعر حافظ	۶۱
بخش دوم: حافظ، اشعری‌گری و جبر و اختیار	۷۱
بخش سوم: «اصول ملامت‌گری در شعر و زبان حافظ»	۷۴
بخش چهارم: «دروغ بزرگ»	۷۶
پیشگفتار دوم: «پیشینیان بزرگ من»	۸۳
پیشگفتار سوم: تاریخ سیاسی عصر حافظ	۱۲۸
بخش اول: تاریخ فارس و ایالات اطراف آن در عصر حافظ	۱۲۸
سرگذشت خاندان چوپانیان	۱۳۴
امیر مبارزالدین محمد مظفری و گرفتاری و کشته شدن شاه شیخ ابواسحاق	۱۵۳
مختصری در مورد گرفتاری و کور شدن امیر مبارزالدین محمد	۱۶۷
به سلطنت رسیدن شاه شجاع	۱۷۲
جنگ بین دو برادر و تسلط شاه محمود بر شیراز	۱۷۵
جنگ مجدد دو برادر و غلبه شاه شجاع بر شاه محمود	۱۸۲
فتح‌نامه اصفهان	۱۸۴
حوادث بین سال‌های ۷۶۹ تا ۷۸۵	۱۸۴
شاه شجاع در بستر مرگ	۱۹۷
امیر تیمور گورکان و انقراض سلسله آل مظفر	۲۰۲
دودمان‌های سلاطینی که به دست تیمور منقرض شدند	۲۰۹
پیشگفتار چهارم: نام آن دسته از سیاستمدارانی که در دیوان حافظ آمده است	۲۱۶

- (۱) ۲۲۹
 الا یا ایها الساقی ادرکأساً و ناولها ۲۲۹
 (۲) ۲۶۴
 صلاح کار کجا و من خراب کجا ۲۶۴
 (۳) ۲۹۶
 اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را ۲۹۶
 (۴) ۳۲۵
 صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را ۳۲۵
 (۵) ۳۴۹
 دل می رود ز دستم صاحب دلال خدا را ۳۴۹
 (۶) ۳۹۰
 به ملازمان سلطان که رساند این دعا را ۳۹۰
 (۷) ۴۰۰
 صوفی بیا که آینه صافیست جام را ۴۰۰
 (۸) ۴۲۵
 ساقیا برخیز و در ده جام را ۴۲۵
 (۹) ۴۴۵
 رونق عهد شبابست دگر بستان را ۴۴۵

جلد دوم

- (۱۰) ۴۷۳
 دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما ۴۷۳
 (۱۱) ۴۸۱
 ساقی به نور باده بر افروز جام ما ۴۸۱
 (۱۲) ۵۰۱
 ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما ۵۰۱
 (۱۳) ۵۱۶

۵۱۶	می‌دمد صبح و کله بست سحاب
۵۲۳	(۱۴)
۵۲۳	گفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب
۵۳۳	(۱۵)
۵۳۳	ای شاهد قدسی که کشد بند نقابت
۵۴۱	(۱۶)
۵۴۱	خمی که ابروی شوخ تو در کمان انداخت
۵۵۶	(۱۷)
۵۵۶	سینه از آتش دل در غم جانانه بسوخت
۵۶۸	(۱۸)
۵۶۸	ساقیا آمدن عید مبارک باد
۵۹۰	(۱۹)
۵۹۰	ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست
۶۰۵	(۲۰)
۶۰۵	روزه یک سو شد و عید آمد و دل‌ها برخاست
۶۱۲	(۲۱)
۶۱۲	دل و دینم شد و دلبر به ملامت برخاست
۶۲۳	(۲۲)
۶۲۳	چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست
۶۳۲	(۲۳)
۶۳۲	خیال روی تو در هر طریق همزه ماست
۶۳۷	(۲۴)
۶۳۷	مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست
۶۵۰	(۲۵)
۶۵۰	شکفته شد گل حمرا و گشت بلبل مست
۶۶۰	(۲۶)

- زلف آشفته و خوی کرده و خندان لب و مست ۶۶۰
- (۲۷) ۶۷۲
- در دیر مغان آمد یارم قدحی در دست ۶۷۲
- (۲۸) ۶۷۹
- به جان خواجه و حق قدیم و عهد درست ۶۷۹
- (۲۹) ۶۸۶
- ما را ز خیال تو چه پروای شراب است ۶۸۶
- (۳۰) ۶۹۳
- زلفت هزار دل به یکی تاره مو بیست ۶۹۳
- (۳۱) ۷۰۴
- آن شب قدری که گویند اهل خلوت امشب است ۷۰۴
- (۳۲) ۷۱۴
- خدا چو صورت ابروی دلگشای تو بیست ۷۱۴
- (۳۳) ۷۱۹
- خلوت گزیده را به تماشا چه حاجت است ۷۱۹
- (۳۴) ۷۳۱
- رواق منظر چشم من آشیانه توست ۷۳۱
- (۳۵) ۷۴۱
- برو به کار خود ای واعظ این چه فریادست ۷۴۱
- (۳۶) ۷۴۹
- تا سر زلف تو در دست نسیم افتادست ۷۴۹
- (۳۷) ۷۵۹
- بیا که قصر امل سخت سست بنیادست ۷۵۹
- (۳۸) ۷۷۳
- بی مهر رخت روز مرا نور نماندست ۷۷۳
- (۳۹) ۷۸۵

۷۸۵	باغ مرا چه حاجت سرو و صنوبر است
۷۹۸	(۴۵)
۷۹۸	الْمَنَّةُ لِلَّهِ که در میکده باز است
۸۱۱	(۴۱)
۸۱۱	اگرچه باده فرح بخش و باد گل بیز است
۸۲۳	(۴۲)
۸۲۳	حال دل با تو گفتیم هوس است
۸۳۲	(۴۳)
۸۳۲	صحن بستان ذوق بخش و صحبت یاران خوش است
۸۴۳	(۴۴)
۸۴۳	کنون که بر کف گل جام باده صاف است
۸۵۶	(۴۵)
۸۵۶	درین زمانه رفیقی که خالی از خلل است
۸۷۰	(۴۶)
۸۷۰	گل در برو می در کف و معشوق به کام است
۸۹۰	(۴۷)
۸۹۰	به کوی میکده هر سالکی که ره دانست
۸۹۷	(۴۸)
۸۹۷	صوفی از پرتو می راز نهانی دانست
۹۰۸	(۴۹)
۹۰۸	روضه خلدبرین خلوت درویشان است
۹۲۲	(۵۰)
۹۲۲	به دام زلف تو دل مبتلای خویشتن است
۹۳۱	(۵۱)
۹۳۱	لعل سیراب به خون تشنه لب یار من است

جلد سوم

- (۵۲) ۹۴۹
- روزگاریست که سودای بتان دین من است ۹۴۹
- (۵۳) ۹۶۰
- منم که گوشه میخانه خانقاه من است ۹۶۰
- (۵۴) ۹۷۳
- زگریه مردم چشمم نشسته در خون است ۹۷۳
- (۵۵) ۹۹۱
- خم زلف تو دام کفر و دین است ۹۹۱
- (۵۶) ۱۰۰۲
- دل سرا پرده محبت اوست ۱۰۰۲
- (۵۷) ۱۰۱۲
- آن سیه چرده که شیرینی عالم با اوست ۱۰۱۲
- (۵۸) ۱۰۲۰
- سر ارادت ما و آستان حضرت دوست ۱۰۲۰
- (۵۹) ۱۰۳۱
- دارم امید عاطفتی از جانب دوست ۱۰۳۱
- (۶۰) ۱۰۳۷
- آن پیک نامور که رسید از دیار دوست ۱۰۳۷
- (۶۱) ۱۰۴۴
- صبا اگر گذری افتد به کشور دوست ۱۰۴۴
- (۶۲) ۱۰۵۰
- مرحبا ای پیک مشتاقان بده پیغام دوست ۱۰۵۰
- (۶۳) ۱۰۵۷
- روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست ۱۰۵۷
- (۶۴) ۱۰۶۲

اگرچه عرض هنر پیش یار بی ادبیست.....	۱۰۶۲
..... (۶۵)	۱۰۷۵
خوشر زعیش و صحبت و باغ و بهار چیست.....	۱۰۷۵
..... (۶۶)	۱۰۸۳
بنال بلبل اگر با منت سر یاریست.....	۱۰۸۳
..... (۶۷)	۱۱۰۶
یا رب این شمع دل افروز زکاشانه کیست.....	۱۱۰۶
..... (۶۸)	۱۱۱۵
ماه این هفته برون رفت و به چشم سالیست.....	۱۱۱۵
..... (۶۹)	۱۱۲۱
کس نیست که افتاده آن زلف دو تا نیست.....	۱۱۲۱
..... (۷۰)	۱۱۳۰
مردم دیده ما جز به رخت ناظر نیست.....	۱۱۳۰
..... (۷۱)	۱۱۳۸
زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست.....	۱۱۳۸
..... (۷۲)	۱۱۵۹
راهیست راه عشق که هیچش کناره نیست.....	۱۱۵۹
..... (۷۳)	۱۱۶۷
روشن از پرتو رویت نظری نیست که نیست.....	۱۱۶۷
..... (۷۴)	۱۱۷۷
حاصل کارگه کون و مکان این همه نیست.....	۱۱۷۷
..... (۷۵)	۱۱۸۴
خواب آن ترگس فتان تو بی چیزی نیست.....	۱۱۸۴
..... (۷۶)	۱۱۹۰
جز آستان توام در جهان پناهی نیست.....	۱۱۹۰
..... (۷۷)	۱۱۹۷

- ۱۱۹۷..... بلبلِ برگ گلی خوش رنگ در مقار داشت
- ۱۲۰۷..... (۷۸)
- ۱۲۰۷..... دیدی که یار جز سر جور و ستم نداشت
- ۱۲۱۷..... (۷۹)
- ۱۲۱۷..... کنون که می‌دمد از بوستان نسیم بهشت
- ۱۲۲۷..... (۸۰)
- ۱۲۲۷..... عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت
- ۱۲۳۳..... (۸۱)
- ۱۲۳۳..... صبحدم مرغ چمن با گل نوخاسته گفت
- ۱۲۴۷..... (۸۲)
- ۱۲۴۷..... آن ترک پری چهره که دوش از بر ما رفت
- ۱۲۵۳..... (۸۳)
- ۱۲۵۳..... گر ز دست زلف مشکینت خطایی رفت رفت
- ۱۲۵۹..... (۸۴)
- ۱۲۵۹..... ساقی بیار باده که ماه صیام رفت
- ۱۲۶۵..... (۸۵)
- ۱۲۶۵..... شربتی از لب لعلش نجشیدیم و برفت
- ۱۲۷۰..... (۸۶)
- ۱۲۷۰..... ساقی بیا که یار ز رخ پرده برگرفت
- ۱۲۷۷..... (۸۷)
- ۱۲۷۷..... حسنت به اتفاق ملاحی جهان گرفت
- ۱۲۹۲..... (۸۸)
- ۱۲۹۲..... شنیده‌ام سخنی خوش که پیر کنعان گفت
- ۱۳۰۱..... (۸۹)
- ۱۳۰۱..... یا رب سببی ساز که یارم به سلامت
- ۱۳۰۸..... (۹۰)